

Frases el·líptiques

En alguns casos, és segurament la repugnància a escriure dues vegades consecutives la negació *no* que fa incorrer en l'error —d'altra banda encara tan freqüent— de convertir el conjunt *si no* en la conjunció adversativa *sinó*. Llegim, per exemple, «Sort que el van ajudar persones influents, *sinó* no ho hauria pogut aconseguir». És, tanmateix, un cas claríssim de l'ús del conjunt format pel mot condicional *si* i l'adverbi de negació *no*, conjunt que no s'ha de confondre amb l'adversativa *sinó*. En la proposició indicada, el conjunt *si no* —escrit incorrectament *sinó*— és, de fet, una frase el·líptica, que equival a *si no l'aguessin ajudat*, tal com es pot veure clarament si enunciem aquella proposició de la manera següent: *Sort que el van ajudar persones influents; si no (l'aguessin ajudat), no ho hauria pogut aconseguir*. La imprescindible inscripció d'una coma després del conjunt *si no*, quan forma una frase el·líptica, i que correspon perfectament a una pausa molt marcada del llenguatge parlat, anul·la, de fet, la coincidència dels dos *no*: *...si no, no ho hauria pogut aconseguir*. Cal afegir-hi, encara, que amb aquest mateix valor que el conjunt *si no* es pot usar també l'adverbi conjuncional *al·trament*, encara que la primera solució sembla avui més popular i, per tant, preferible en certa mena de textos que hom no vulgui massa allunyats de la llengua parlada,

com és ara els diàlegs d'una obra narrativa.

En realitat, les frases el·líptiques comporten sovint com a resultat coincidències inesperades de mots que, si s'usen en la llengua escrita, poden sorprendre i desorientar el lector. El llenguatge permet un gran nombre d'el·lipsis —és a dir, omissió de mots que s'han de sobreentendre— i el sentit de l'economia i el desig d'evitar repeticions fa que hom hi recorri molt sovint. Però cal tenir en compte que, en la llengua parlada, les frases el·líptiques són generalment dites amb una entonació molt especial, que no té el reflex adequat en la llengua escrita, la qual disposa únicament dels signes de puntuació per a marcar les pauses. Examinem el text següent: *Si les propostes dels grups més moderats afavoreixen aquest procés i les dels grups més radicals que, a més, es ressentien d'experiències negatives, no, no serà possible arribar a cap acord*. El *no* que hi observem aïllat entre dues comes és una frase el·líptica, que equival a *no l'afavoreix*. L'entonació amb què l'ha «pensada» l'autor del text la fa certament intel·ligible tot d'una, però aquesta entonació, com hem dit, no es reflecteix en l'escriptura. Hauria estat preferible, doncs, desistir d'aquesta construcció el·líptica, tant més que l'ús del prònom feble evita ja la repetició d'un grup nominal.